

ผลคำวินิจฉัยคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

กรณีสมาคม อ. และบริษัทผู้นำเข้าวัคซีนจำกัดปริมาณการนำเข้าวัคซีนทางเลือก ต่ำกว่าที่ประกาศไว้ไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

ระหว่าง { นาย ณ.
สมาคม อ.
บริษัท ข. } ผู้ร้อง
ผู้ถูกร้องที่ ๑
ผู้ถูกร้องที่ ๒

ข้อร้องเรียน

เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ มีพฤติกรรมการนำเข้าวัคซีนทางเลือก น. ต่ำกว่าที่ประกาศไว้จากเดิม ๔ ล้านโดส เหลือเพียง ๑.๖ ล้านโดส ไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการแสวงหาพยานหลักฐานปรากฏว่า ผู้ร้องพบเห็นการกระทำผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่เผยแพร่ทางสื่อในช่วงต้นเดือนตุลาคม ๒๕๖๔ ว่าผู้ถูกร้องทั้งสองจะนำเข้าวัคซีนทางเลือก น. มายังประเทศไทยในไตรมาสที่ ๔ จาก ๔ ล้านโดส เหลือเพียงจำนวน ๑.๖ ล้านโดส โดยผู้ร้องมิได้มีนิติสัมพันธ์เชื่อมโยงกับผู้ถูกร้องในฐานะคู่แข่งหรือคู่ค้า หากแต่เป็นเพียงบุคคลที่พบเห็นการกระทำที่มีหรืออาจมีการกระทำอันเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า

ผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นนิติบุคคลประเภทสมาคม มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมงานในระหว่างบรรดาโรงพยาบาลเอกชน เพื่อดำรงความเป็นปึกแผ่นและส่งเสริมความก้าวหน้าในทางวิชาการ การศึกษา วัฒนธรรม และมนุษยธรรมให้ดียิ่งขึ้น สมานความสามัคคีและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในระหว่างบรรดาโรงพยาบาลเอกชนอย่างใกล้ชิด ส่งเสริมคุณภาพ สมรรถภาพ และฐานะของโรงพยาบาลเอกชน ทำการติดต่อประสานงานกับหน่วยราชการและองค์กรทั่วไป เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม และไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง ผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งแจ้งว่า วัคซีนทางเลือก น. เป็นวัคซีนที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ภาคเอกชนไม่สามารถสั่งซื้อ จากบริษัทผู้นำเข้าได้โดยตรงต้องซื้อผ่านองค์กรภาครัฐเท่านั้น ดังนั้น โรงพยาบาลเอกชนจึงต้องซื้อวัคซีนทางเลือก น. ผ่านองค์การเภสัชกรรม ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงมีหน้าที่เพียงพอประสานให้ข้อมูลระหว่างโรงพยาบาลเอกชนสมาชิก

กับองค์การ...

กับองค์การเภสัชกรรม โดยมีจำนวนโรงพยาบาลเอกชนที่ประสงค์จะขอซื้อวัคซีนทางเลือก น. จำนวน ๒๗๗ โรงพยาบาล และองค์การเภสัชกรรมมีจำนวนวัคซีนเพื่อให้โรงพยาบาลเอกชนทั้งหมดสั่งซื้อได้ในจำนวน ๓.๙ ล้านโดส

ผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อขายส่งสินค้าทางเภสัชภัณฑ์ และสินค้าทางการแพทย์ โดยเป็นผู้แทนจำหน่ายและจัดหาวัคซีนทางเลือก น. ให้แก่หน่วยงานของรัฐบาลไทย แต่เพียงผู้เดียวในประเทศไทย ผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งแจ้งว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ มิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดสรรวัคซีนทางเลือก น. ในประเทศไทย รวมทั้งมิได้เป็นคู่สัญญาในการกระจายหรือจัดหาวัคซีนทางเลือก น. กับโรงพยาบาลเอกชนหรือผู้บริโภคนั้น ผู้ถูกร้องที่ ๒ ทำหน้าที่ช่วยประสานงานระหว่างองค์การเภสัชกรรมกับโรงพยาบาลเอกชนเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับข้อมูลความรู้ของวัคซีนทางเลือก น. ความปลอดภัย และการเฝ้าระวังเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์จากการใช้วัคซีนทางเลือก น. เท่านั้น

ทั้งนี้ จากการตรวจสอบข้อมูลการนำเข้าวัคซีนทางเลือก น. ขององค์การเภสัชกรรมข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ได้มีมติเห็นชอบให้ภาครัฐเป็นผู้จัดหาวัคซีนหลายตราสินค้ารวมทั้งวัคซีนทางเลือก น. ด้วย โดยมอบให้กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขดำเนินการ นอกจากนี้ยังเห็นชอบให้ภาคเอกชนทำงานร่วมกับภาครัฐในการจัดซื้อวัคซีนทางเลือกอื่น ๆ เพิ่มเติมได้ตามแนวทางความร่วมมือการจัดหาวัคซีนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งได้สั่งการให้กระทรวงสาธารณสุขโดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และองค์การเภสัชกรรม (อภ.) รับผิดชอบดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

ต่อมาวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ นายกรัฐมนตรีในฐานะผู้อำนวยการศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด - 19 ประกาศกำหนดแนวทางการบริหารจัดการวัคซีนป้องกันโรคโควิด - 19 โดยให้กรมควบคุมโรค องค์การเภสัชกรรม สถาบันวัคซีนแห่งชาติ สภาวิชาชีพสุขภาพ ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจในการให้บริการทางการแพทย์หรือสาธารณสุขแก่ประชาชน ร่วมมือกันในการดำเนินการจัดหา สั่ง หรือนำเข้าวัคซีนป้องกันโรคโควิด - 19 อย่างเร่งด่วน และกำหนดให้สถานพยาบาลเอกชนและภาคเอกชนอาจจัดหา หรือขอรับการสนับสนุนวัคซีนป้องกันโรคโควิด - 19 จากหน่วยงานข้างต้น หลังจากนั้น เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้องค์การเภสัชกรรมทำสัญญาจัดซื้อวัคซีนทางเลือก น. กับผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งองค์การเภสัชกรรมและผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ลงนามในสัญญาซื้อขายจัดหาและกระจายวัคซีนทางเลือก น. จำนวนประมาณ ๕ ล้านโดส ในวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔ โดยวัคซีนทั้งหมดจะทยอยนำเข้ามาในประเทศไทยช่วงไตรมาสที่ ๔/๒๕๖๔ ต่อเนื่องไตรมาสที่ ๑/๒๕๖๕ และองค์การเภสัชกรรมได้จัดประชุมติดตามความคืบหน้าการส่งมอบวัคซีนทางเลือก น. ร่วมกับผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ มาโดยตลอด

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ บริษัท ท. หน่วยธุรกิจภายใต้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ส่งมอบวัคซีนทางเลือก น. วงวดแรก จำนวน ๕๖๐,๐๐๐ โดส ให้แก่องค์การเภสัชกรรมและได้ทยอยส่งมอบให้ครบจำนวน ๑.๙ ล้านโดส ภายในสิ้นปี ๒๕๖๔ และเมื่อวัคซีนผ่านการตรวจสอบทุกขั้นตอน ผู้ถูกร้องที่ ๒ จะกระจายไปยังโรงพยาบาลเอกชนตามสัดส่วนยอดจองซื้อของโรงพยาบาลเอกชนแต่ละแห่ง ทั้งนี้ วัคซีนส่วนที่เหลืออีกจำนวน ๖.๘ ล้านโดส คาดว่าจะส่งมอบได้ในไตรมาสแรกของปี ๒๕๖๕

ประเด็นวินิจฉัย

กรณีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัย ดังนี้

๑. ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

๒. ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ มีพฤติกรรมจำกัดการนำเข้าวัคซีนทางเลือก น. ต่ำกว่าที่ประกาศไว้จากเดิม ๔ ล้านโดส เหลือเพียง ๑.๖ ล้านโดส จนเข้าลักษณะเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คำวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยเป็นประการแรก คือ ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิเคราะห์ข้อเท็จจริง เอกสารหลักฐาน และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องรับฟังเป็นที่ยุติว่า ข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นนิติบุคคลประเภทสมาคม จดทะเบียนสมาคมในนาม สมาคม อ. มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมงานในระหว่างบรรดาโรงพยาบาลเอกชนเพื่อดำรงความเป็นปึกแผ่นและส่งเสริมความก้าวหน้าในทางวิชาการ การศึกษา วัฒนธรรม และมนุษยธรรมให้ดียิ่งขึ้น สมานความสามัคคีและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในระหว่างบรรดาโรงพยาบาลเอกชนอย่างใกล้ชิด ส่งเสริมคุณภาพ สมรรถภาพ และฐานะของโรงพยาบาลเอกชน ทำการติดต่อประสานงานกับหน่วยราชการและองค์กรทั่วไป เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม และไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง เนื่องจากมิใช่ผู้จำหน่ายผู้ผลิตเพื่อจำหน่าย ผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อจำหน่าย ผู้ซื้อเพื่อผลิตหรือจำหน่ายต่อซึ่งสินค้าหรือผู้ให้บริการในกิจการอันดำเนินการเพื่อประโยชน์ทางการค้า ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงมิใช่ผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ แต่โรงพยาบาลเอกชนซึ่งเป็นสมาชิกของผู้ถูกร้องที่ ๑ แต่ละรายมีการดำเนินธุรกิจในลักษณะเป็นผู้ให้บริการทางการแพทย์เพื่อประโยชน์ทางการค้า ดังนั้น สมาชิกของผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงเป็นผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

ส่วนผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด มีวัตถุประสงค์ในการขายส่งสินค้าทางเภสัชภัณฑ์และสินค้าทางการแพทย์ ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงเป็นผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

ดังนั้น สมาชิกของผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงเป็นผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยเป็นประการต่อมา คือ ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ มีพฤติกรรมจำกัดการนำเข้าวัคซีนทางเลือก น. ต่ำกว่าที่ประกาศไว้จากเดิม ๔ ล้านโดส เหลือเพียง ๑.๖ ล้านโดส จนเข้าลักษณะเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิเคราะห์ข้อเท็จจริง เอกสารหลักฐาน และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องรับฟังเป็นที่ยุติว่า ประกาศศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการวัคซีนป้องกันโรคโควิด - 19 ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ ข้อ ๓ กำหนดให้ กรมควบคุมโรค องค์กรเภสัชกรรม สถาบันวัคซีนแห่งชาติ สภากาชาดไทย ราชาวิทยาลัยจุฬาภรณ์

หรือหน่วยงาน...

หรือหน่วยงานของรัฐ มีอำนาจหน้าที่ในการนำเข้า จัดหา สั่ง หรือนำเข้าวัคซีนป้องกันโรคโควิด - 19 และข้อ ๔ ของประกาศฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้สถานพยาบาลเอกชนและภาคเอกชน อาจจัดหาหรือขอรับการสนับสนุน วัคซีนป้องกันโรคโควิด - 19 จากหน่วยงานตามข้อ ๓ และจากการรวบรวมข้อเท็จจริงยังปรากฏว่า องค์การเภสัชกรรม เป็นผู้ทำสัญญาสั่งซื้อวัคซีนทางเลือก น. เข้ามายังประเทศไทย ส่วนผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นเพียงผู้แทนในการเจรจา สั่งซื้อและจัดสรรวัคซีนทางเลือกโมเดอร์ให้แก่โรงพยาบาลเอกชนต่อจากองค์การเภสัชกรรม และผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นเพียงบริษัทตัวแทนผู้นำเข้าวัคซีนทางเลือก น. ดังนั้น การที่องค์การเภสัชกรรมทำสัญญาจัดซื้อและ นำเข้าวัคซีนทางเลือก น. จำนวนรวมทั้งสิ้น ๘.๗ ล้านโดส โดยผู้ถูกร้องที่ ๒ จะส่งมอบวัคซีนทางเลือก น. ภายในไตรมาสที่ ๔ ของปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑.๙ ล้านโดส และส่วนที่เหลืออีกจำนวน ๖.๘ ล้านโดส ผู้ถูกร้องที่ ๒ จะทยอยส่งมอบให้ครบภายในไตรมาส ๑ ของปี ๒๕๖๕ จึงมิใช่เป็นการจำกัด หรือลดวัคซีนทางเลือก น. ในไตรมาสที่ ๔ ให้เหลือเพียง ๑.๖ ล้านโดส หรือร้อยละ ๔๐ พฤติกรรมแห่งกรณีจึงไม่เข้าลักษณะความผิด ตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

มติคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีมติเป็นเอกฉันท์ว่า กรณีร้องเรียนผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ มีพฤติกรรมจำกัดการนำเข้าวัคซีน น. ต่ำกว่าที่ประกาศไว้ นั้น เป็นการทยอยนำเข้าวัคซีน ป้องกันโรคโควิด - 19 มิใช่เป็นการระงับ ลด หรือจำกัดการนำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร อันเข้าลักษณะความผิดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงให้ยุติเรื่อง

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

๒๗ มกราคม ๒๕๖๕